ΤΑ ΑΠΟΚΡΥΦΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

ΤΟ ΦΟΒΕΡΟ ΣΤΟΙΧΗΜΑ

[Ἀπὸ τὰ χρόνια τῆς Γαλλικῆς Τρομοκρατίας.—Ὁ Ροβεσπιέρρος καὶ τὸ σκάκι.—Τὸ παιγνίδι τῆς ζωῆς καὶ τοῦ θανάτου.—Ὁ ἄγνωστος νέος καὶ τὸ ἀνθρώπινο κεφάλι.— Μία συγκινητικὴ ἀποκάλυψις.]

Ποιὸς δὲν ἐγνώρισε ἀπὸ τὴν Ἱστορία τῆς Γαλλικῆς Ἐπαναστάτεως τὸ Ροβεσπιέρρο, τὸ φοβερὸ τρομοκράτη, ποὺ διέπραξε τόσα κακουργήματα, ποῦ ἔστειλε χιλιάδες ἀνθρώπους στὴ λαιμητόμο, μέχρις ὅτου νικημένος, οἰκτρὸς καὶ ἀπαίσιος, ὠδηγήθη καὶ ὁ ἴδιος στὸ κόκκινο ἰκρίωμα ; Εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἐχόρτασε τὸ πάθος του ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν του, ἐστράφη ἐναντίον τῶν φίλων του καὶ λησμονῶν κάθε δεσμὸν εὐγνωμοσύνης, τοὺς ἔσβυσε ἀπὸ τὸ βιβλίον τῶν ζωντανῶν !...

Τὴν ἐποχὴ ποὺ ἀναφέρεται τὸ ἀκόλουθον ἱστορικὸ ἐπεισόδιο, ὁ σκληρὸς Ροβεσπιέρρος ἦτο στὸ κατακόρυφο τῆς δόξης του. Ἡ παρουσία του ἐπροξενοῦσε φόβο καὶ τρόμο. Τὸ αἱμοβόρο βλέμμα του ἐπάγωνε καὶ τοὺς πιὸ τολμηρούς. Καὶ ὅμως ὁ ἅγιος αὐτὸς καὶ ἀκοινώνητος ἄνθρωπος ἔννοιωθε μερικὲς φορὲς τὴν ἀνάγκη νὰ βρίσκῃ μὲ τὴ συντροφιὰ τῶν ἄλλων λίγες στιγμὲς διασκεδάσεως, καὶ ἂς ἐσχεδίαζε ὅλη τὴ νύχτα ἐγκλήματα δῆθεν «πρὸς σωτηρίαν τῆς Πατρίδος».

Μετὰ τὸ δεῖπνο, ταχτικὰ ἐσύχναζε εἰς τὸ «Καφφὲ ντὲ λὰ Ρεζάν». Ἅμα ἔμπαινε, μὲ βῆμα κανονικὸ καὶ χωρὶς τοὺς συνηθισμένους τύπους τῆς ἐθιμοταξίας, ἐπήγαινε σὰν αὐτόματο σὲ μιὰ γωνιά, ὅπου βρισκότανε ἕνα τραπέζι γιὰ ἐκείνους ποὺ ἤθελαν νὰ παίξουν σκάκι. Ὁ Ροβεσπιέρρος καθότανε κεῖ καὶ ἄρχιζε νὰ τακτοποιῇ τὰ πιόνια, περιμένοντας ἐκεῖνον ἀπὸ τοὺς πελάτας ποὺ θὰ ἤθελε νὰ παίξῃ μαζί του. Ὁ πιὸ τολμηρὸς ἀπὸ τοὺς παρόντας ἐπλησίαζε τότε, ἔπαιρνε θέσι ἀπέναντί του καὶ χωρὶς τοὺς περιττοὺς προλόγους τῆς γνωριμίας, ἄρχιζαν τὸ παιγνίδι. Τὶς περισσότερες φορὲς ὅμως, εἴτε γιατὶ αὐτὸς ἤτανε ἔξοχος σκακιστής, εἴτε γιατὶ οἱ ἀντίπαλοί του φοβισμένοι δὲν ἤθελαν νὰ τὸν δυσαρεστήσουν, ἔχαναν καὶ ἔτσι ὁ πανίσχυρος Ροβεσπιέρρος ἔφευγε ἀπὸ τὸ καφφενεῖο νικητὴς καὶ εὐχαριστημένος. Εἶχε παρατηρηθεῖ ὅμως ὅτι σιγὰ—σιγὰ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν πελατῶν τοῦ καφφενείου ἀραιωνότανε. Καθένας ἀπέφευγε νὰ συναντᾶται μὲ τὸ φοβερὸ τύραννο καὶ νὰ ἐπισύρῃ τὴν ὀργή του ἢ τὴν προσοχή του.

***

Ἕνα βράδυ, ποῦ, κατὰ τὴν συνήθειά του ὁ Ρεβεσπιέρρος, καθήμενος στὴν ἴδια θέσι, ἐτακτοποιοῦσε τὰ πιόνια καὶ περίμενε μὲ ἀπάθεια τὴν ἐμφάνισι ἀντιπάλου, ἡ πόρτα ἀνοιξε καὶ μπῆκε ἕνας νέος ὡραῖος, μὰ πολὺ ὡραῖος, κομψὸς καὶ ἀξιοπρεπής. Ὁ νέος ἔβγαλε τὸ μανδύα του, ἐχαιρέτησε μὲ χαριτωμένη κίνησι τῆς κεφαλῆς τοὺς παρευρισκομένους καὶ ἔπειτα μὲ σταθερὸ καὶ ἀποφασιστικὸ βῆμα ἐπῆγε κατ' εὐθεῖαν στὸ τραπεζάκι τοῦ σκακιοῦ καὶ ἐκάθησε.

Ἂν ὁ Ροβεσπιέρρος ἐσήκωνε ἐκείνη τὴ στιγμὴ τὰ μάτια ἤθελε ἐκπλαγῆ, χωρὶς ἀμφιβολία, γιὰ τὰ κανονικὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ νέου, γιὰ τὴν ἀσπράδα τοῦ προσώπου του, γιὰ τὴν ὁμορφιά του. Οἱ ἄλλοι πολῖται στοὺς ὁποίους ἐπίσης ἦτο ἄγνωστος, τὸν ἐκοίταζαν καὶ ἐθαυμάζαν . Ἀλλὰ τὸ μάτι τοῦ αἱμοβόρου τυράννου ἦτο καρφωμένο στὴν πλάκα τοῦ σκακιοῦ, μὲ τ' ἄπειρα καὶ τὰ μαῦρα τετραγωνάκια της. Ἡ φωνὴ τοῦ νέου, καθαρὴ καὶ γεμάτη θάρρος, ἐτράβηξε τὴν προσοχή του :

— Πολῖτα, εἶπε ὁ νέος, τὸ παιγνίδι χωρὶς συμφέρον, δὲν προκαλεῖ ἐνδιαφέρον. Μοῦ ἀρέσει νὰ παίζω μὲ στοίχημα !

Ὁ Ροβεσπιέρρος ἔκπληκτος γιὰ τὸ θάρρος τοῦ νέου—ἐνῷ συνήθως κανεὶς δὲν τολμοῦσε νὰ τοῦ ἀπευθύνῃ πρῶτος τὸν λόγον—καὶ ὀλιγόλογος ἐκ φύσεως, ἀπήντησε μὲ δύο λέξεις :

— Τὶ προτείνεις ;

— Πολῖτα, εἶπε ὁ ἄγνωστος, ὅταν ἔχῃ κανεὶς τὴν τιμὴ νὰ παίξῃ μαζί σου, δὲν πρέπει ν' ἀκολουθεῖ τὰ παλιὰ καὶ τὰ συνηθισμένα. Εἶσαι πανίσχυρος. Ἑπομένος ἀνάλογο πρέπει νὰ εἶνε καὶ τὸ στοίχημα.

— Τί προτείνεις;! ἐμούγγρισε γιὰ δεύτερη φορὰ ὁ Ροβεσπιέρρος.

— Ἕνα κεφάλι ! Στοιχηματίζεις ἕνα κεφάλι ; Ὁποιο σοῦ ζητήσω, ὅταν χάσης;!

— Δέχομαι ! ἀπήντησε ὁ τρομοκράτης καὶ τὰ μάτια του λάμψανε στὴν ἰδέα τοῦ αἵματος.

Ὁ ἰδρυτὴς τῆς Τρομοκρατίας ποὺ οἱ σύντροφοί του τὸν ὠνόμαζαν «Ὁ Ἀδωροδόκητος», ἐθεωρεῖτο ἀ ὁ ὅλους σκακιστὴς ἀκαταμάχητος. Στὴν περίστασι ὅμως αὐτή, ἂν καὶ προσπαθοῦσε πολύ, ἂν καὶ ἔβαλε ὅλα του τὰ δυνατά, μὲ δυσκολία κρατοῦσε τὴν ἀμυντικὴ θέσι, τὴν ὁποία ἀναγκάστηκε γρήγορα νὰ πάρῃ. Ὁ τολμηρὸς νέος ἔπαιζε μὲ καταπληκτικὸ θάρρος καὶ ἐπιτηδειότητα χωρὶς τοὺς συνηθισμένους δισταγμούς, χωρὶς ἀμφιβολίες, «ἐπῆρε φαλάγγι» τὸν ἀντίπαλό του, τὸν κατετρόπωσε. Ὁ Ροβεσπιέρρος ἀναγκάστηκε νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι ἐνικήθη. Ἐσήκωσε τὸ κεφάλι, ἐσταύρωσε τὰ χέρια στὸ στῆθός καὶ ἐκοίταξε κατάματα τὸν ἀντιπαλό του, σὰν νὰ τὸν ρωτοῦσε τὶ ἐζητοῦσε τώρα ἀπ' αὐτὸν ὡς κέρδος τῆς νίκης του.

Τότε γιὰ πρώτη φορὰ ὁ νέος ἔννοιωσε νὰ χτυπᾷ δυνατὰ ἠχαρδιά του. Ἔβαλε τὸ τρεμάμενο χέρι του μέσα στὴν τσέπη του, ἔβγαλε ἕνα χαρτὶ καὶ τὸ ἄπλωσε ἀνοιχτὸ ἐπάνω στὸ τραπέζι. Ἤτον χάρις τῆς κεφαλικῆς ποινῆς στὸν κόμητα Ντὲ Μπουϊσσών,

ΕΥΘΥΜΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΚΟΥΡΕΜΑ

Τοῦ **Πιὲρ Μπιλλοταὶ**

Ὁ Ἰάκωβος Μονεστιὲ ξυπνῶντας, ἐχασμουρήθηκε πέντ' ἕξη φορές, ὄχι γιατὶ ἐνύσταζε, ἀλλὰ ἀπὸ τεμπελιά. Ντύθηκε, ἄνοιξε τὸ παράθυρο τοῦ δωματίου του, ἐκύταξε τὸν γαλανὸν οὐρανόν, τὴν γαληνεμένη θάλασσα, τὴν πλατεῖα στὴν ὁποία ἐπερπατοῦσαν μερικοὶ παραθερίζοντες καὶ... ξαναχασμουρήθηκε.

— Μὲ τὶ ν' ἀπασχοληθῶ σήμερα ; ἐψιθύρισε.

Εἶχε φθάσει 'στὸν Ἅγ. Ἐρμίκιον πρὸ τριῶν ἡμερῶν, μικρὰν Νορμανδικὴν πόλιν, ποὺ χρησίμευε ὡς θερινὴ διαμονὴ σ' ὄχι καὶ πολὺ πλούσιες οἰκογένειες. Ὁ Ἰάκωβος εἶχεν ἐγκαταλείψη στὸ Παρίσι τὴ φιλενάδα του τὴ Μαγδαληνή, μιὰ γυναῖκα ἄπιστη καὶ ὑπεροπτική, ἡ ὁποία τὸν ἐστενοχωροῦσε διαρκῶς.

Ἐν τούτοις ἐστενοχωρεῖτο μόνος. Τοῦ ἤρχετο νὰ πάρῃ τὸ πρῶτο τραῖνο καὶ νὰ γυρίσῃ κοντά της, τέλος τοῦ πέρασε καὶ ἡ στενοχώρια αὐτή κι' ἄρχισε νὰ σκέπτεται πῶς θὰ περάσῃ τὴν ἡμέρα του. Μὲ τὰ χέρια του ἐχάϊδευε τὰ μαλλιά του, ὅταν τοῦ κατέβηκε νὰ τὰ κόψῃ ἔτσι γιὰ νὰ κάνῃ κᾶτι. Κατέβηκε λοιπὸν τὴ σκάλα τοῦ ξενοδοχείου καὶ ἐρώτησεν μία θαλαμηπόλο :

— Μήπως ὑπάρχει κανένας κουρεὺς εἰς τὸ Ἅγιον Ἐρμίκιον ;

— Μάλιστα κύριε. Κατοικεῖ 'στὸ ἄκρον τοῦ χωριοῦ.

Τὴν εὐχαρίστησε καὶ ἐτέθη εἰς ἀνοζήτησιν τοῦ κουρέως. Στὸ δρόμο ἐσκέπτετο πάντοτε τὴν Μαγδαληνή. Τέλος ἐμπῆκε σ' ἕνα μαγαζὶ ποὺ πουλοῦσαν ταμπάκο καὶ ζήτησε πληροφορίας. Ὁ κουρέας ἔτυχε νὰ βρίσκεται ἐκεῖ καὶ τοῦ τὸν ὑπέδειξαν. Ἤτανε ἕνα χοντρὸ παιδὶ καὶ κρατοῦσε μιὰ ἐργαλειοθήκη στὰ χέρια του· ὀνομαζόταν Ἀλφρέδος.

— Εἶστε ὁ κουρεύς ; ρώτησε ὁ Ἰάκωβος.

— Μάλιστα.

— Θέλω νὰ κόψω τὰ μαλλιά μου.

— Εὐχαρίστως. Πᾶμε.

Δὲν εἶπον τίποτε ἄλλο. Ἄρχισαν νὰ βαδίζουν. Καὶ ὁ μὲν Ἰάκωβος ἐνόμιζε, ὅτι ὁ κουρεὺς τὸν ὁδηγοῦσε στὸ μαγαζί του, ὁ δὲ Ἀλφρέδος ὁ ὁποῖος δὲν εἶχε μαγαζί, ἀλλὰ ἐδούλευε στὰ σπήτια τῶν πελατῶν του, ἐνόμιζε ὅτι αὐτὸς ὁ «Παρισινὸς» τὸν ὁδηγοῦσε σπῆτι του. Ἐξαφνα ὁ Ἀλφρέδος ζαλισμένος ἀπὸ τὸν ἥλιο, πέρασε στὸ ἄλλο πεζοδρόμιο καὶ σταμάτησαν μπρὸς σὲ μιὰ πόρτα ἀνοιχτὴ ποὺ χε σκιά. Ὁ Ἰάκωβος νόμισε πὼς φτάσανε στὸ μαγαζὶ ἢ στὸ σπίτι τοῦ κουρέως καὶ μπῆκε στὴν εἴσοδο ἐλεύθερα. Ὁ Ἀλφρέδος νομίζοντας πάλιν πὼς ὁ Ἰάκωβος μπῆκε στὸ σπίτι του τὸν ἀκολούθησε.

Ἐπέρασαν ἕνα διάδρομο καὶ μπήκανε στὸ πρῶτο ἀνοιχτὸ δωμάτιο ποὺ τυχε μπρός τους. Ἤταν καλὰ ἐπιπλωμένο, ἀλλὰ πολὺ ἀκατάστατα. Γυναικεῖα ροῦχα ἦσαν ριγμένα σ' ἕνα κρεββάτι καὶ σὲ διάφορα καθίσματα. Ἐπίσης κοντὰ στὸ κρεββάτι ὑπῆρχεν ἕνα γυναικεῖο ζεῦγος κάλτσες μεταξωτὲς καὶ ἕνα ζεῦγος παντοῦφλες. Ὁ Ἰάκωβος ἐσκέπτετο : «Τὶ ἀκατάστατη ποῦναι αὐτὴ ἡ γυναῖκα τοῦ κουρέως !» Ἐκάθησεν τέλος μπρὸς σὲ μιὰ τουαλέττα, καὶ ὁ Ἀλφρέδος ἔβγαλε τὰ ἐργαλεῖα του κι' ἄρχισε νὰ τοῦ κόβῃ τὰ μαλλιά. Εἶχαν φτάσει στὰ μισὰ τῆς δουλειᾶς ὅταν ἄκουσαν μιὰ γυναικεία φωνὴ πίσω τους. Ἔστρεψαν καὶ εἶδαν μιὰ νεαρὴ γυναῖκα μὲ ἕνα λεπτὸ πενιουάρ, ποὺ μόλις θᾶχε βγεῖ ἀπὸ τὸ μπάνιο της. Ἡ κυρία τοὺς κύταξε μ' ἕνα ὕφος σοβαρὸ καὶ τοὺς εἶπε αὐστηρά.

— Εἶσθε πολὺ ἀναιδεῖς κύριοι ! Πῶς ἐτολμήσατε νὰ μπῆτε στὸ ἰδιαίτερο δωμάτιό μου ; Κύριε, σεῖς ποὺ εἶσθε μισοκουρεμένος εἶσθε ἕνας χοντράνθρωπος !ἕνα γουροῦ...

Τὰ εἶχαν χάσει καὶ οἱ δύο. Ὁ Ἰάκωβος μόλις μπόρεσε νὰ ψιθυρίσῃ στὸν κουρέα :

— Ὥστε δὲν εἶνε τὸ ἐργαστηριό σου ἐδῶ, Ἀλφρέδε ;

— Ἀλλὰ ὄχι, κύριε. Ξυρίζω τοὺς πελάτες στὸ σπίτι. Σᾶς εἶδα ποὺ μπήκαχε ἐδῶ καὶ ἐνόμισα ὅτι εἶνε τὸ σπῆτι σας.

Ἐκατάλαβαν ἀμέσως τὴ γκάφα τους κ' ἔσπευσαν νὰ ζητήσουν συγνώμην. Ἡ κυρία θὰ ἤθελε νὰ ντυθῇ βέβαια, δὲν μποροῦσαν νὰ μένουν ἐκεῖ. Καὶ κατέβηκαν γρήγορα γρήγορα εἰς σκάλες, ὁ ἕνας μὲ τὸ ψαλίδι στὸ χέρι κι' ὁ ἄλλος μισοκουρεμένος βλαστημῶντας, γρυλλίζοντας !...

Μετφρ. **Ι. Γερέκη**

καταδικασμένον ν' ἀνεβῇ τὴν ἄλλη μέρα στὴν καρμανιόλα.

— Ὑπογράψατε ! εἶπε ὁ νέος.

Ὁ Ροβεσπιέρρος ἔρριξε μιὰ ματιὰ στὸ ἔγγραφον, καὶ ἅμα εἶδε ὅτι ὁ νέος δὲν τοῦ ζητοῦσε ἐκτέλεσιν ἀλλὰ χάριν, ἐδάγκασε τὰ χείλη του. Συνεπῆς ὅμως στὴν ὑπόσχεσί του, ὑπέγραψε, ἐπέταξε τὴν πέννα δυσαρεστημένος διότι ἐχάριζε τὴ ζωὴ εἰς ἕνα γέρο εὐγενῆ, ἐτυλίχθη στὸ μαῦρο μανδύα του καὶ ἀποτόμως, χωρὶς ν' ἀποχαιρετήσῃ τὸν νικητή του, ἔφυγε ἀπὸ τὸ καφφενεῖο.

Ἀντιθέτως ὁ νέος, γεμᾶτος χαρὰ καὶ συγκίνησι ἔφυγε σὲ λίγο φέροντας στὸν κατάδικο τὴν ἀποροσδόκητη χάρι ποὺ τὴν εἶχε κερδίσει μὲ τὸ θάρρος του καὶ τὴν τέχνη του. Τὸ περίεργο τοῦτο γεγονὸς ἔγεινε γρήγορα γνωστὸ σὲ ὅλο τὸ Παρίσι. Φανταστῆτε δὲ τὴν ἐκπληξι τοῦ κόσμου, ὅταν ἀργότερα ἔμαθε ὅτι ὁ τολμηρὸς σκακιστής, ὁ ὡραῖος καὶ κομψὸς νέος, ἦτο ἡ κόρη τοῦ γέρου κόμητος, ἡ δεσποινὶς Ἀδέλα ντὲ Μπουϊσσών, ἡ ὁποία γιὰ νὰ γλυτώσῃ τὸν πατέρα της ἀπὸ τὴ λαιμητόμο ἐπενόησε τὸ στρατήγημα αὐτὸ καὶ τὸ ἔφερε σὲ τέλος !

Ὁ Ἱστοριοδίφης